

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTI SHËTETËROR I REVIZIONIT
STATE AUDIT OFFICE

**КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ
ЗА ИЗВРШЕНА РЕВИЗИЈА НА
ФИНАНСИСКИ ИЗВЕШТАИ И РЕВИЗИЈА НА УСОГЛАСЕНОСТ
ЗА 2019 ГОДИНА
НА
СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИ СОЈУЗ НА МАКЕДОНИЈА-СДСМ**

01 2020 04 01

Скопје, март 2021

СОДРЖИНА

Опис	Страна
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР	1 - 12
Финансиски извештаи за 2019 година и 2018 година	
Биланс на приходи и расходи	13
Биланс на состојба	14
Преглед на промени на извори на капиталните средства	15
Сметководствени политики и образложенија кон финансиските извештаи	
- Вовед	16 - 18
- Сметководствени политики	18 - 20
- Образложенија кон финансиските извештаи	20 - 26
Прилози	
Прилог 1	

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИ СОЈУЗ НА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Кратенки користени во извештајот:

СДСМ - Социјалдемократски сојуз на Македонија

РСМ – Република Северна Македонија

ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА
ENTI SHËTETËROR I REVIZIONIT
STATE AUDIT OFFICE

Број: 10-471/1
Датум: 19.03.2021

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

Резиме

Државниот завод за ревизија изврши ревизија на финансиските извештаи на Социјалдемократскиот сојуз на Македонија – СДСМ за 2019 година, заедно со ревизија на усогласеност.

Со извршената ревизија за 2019 година, изразивме мислење со резерва како во однос на вистинито и објективно прикажување на финансиските извештаи така и за усогласеноста на финансиските трансакции со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставените политики.

Извршена е ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност на СДСМ на сметката за редовно работење за 2018 година и изразено е мислење со резерва за вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи, како и за усогласеност на активностите, финансиските трансакции и информации со релевантната законска регулатива, упатствата и воспоставените политики.

Со ревизијата беше опфатено и спроведувањето на препораките дадени во Конечниот извештај на овластениот државен ревизор за 2018 година, при што е утврдено дека двете дадени препораки не се спроведени.

Со ревизијата на финансиските извештаи за 2019 година, заедно со ревизија на усогласеност ги констатиравме следниве состојби:

- за дел од градежните објекти, наследени од правниот субјект претходник на партијата не е решен сопственичкиот статус, поради што истите не се воведени во евиденцијата кај надлежната агенција и во сметководствената евиденција на партијата, за која состојба овластениот државен ревизор известил и во Конечните извештаи за претходен период.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор

1

- средствата за членарина од секоја општинска организација се уплатуваат директно на трансакциската сметка на партијата, во вкупен износ за сите поединечни уплати, а не одделно за секоја уплата.

Во делот на прашања за неизвесност и континуитет, ревизијата укажува на влијанието на измените на Законот за финансирање на политичките партии врз структурата на остварените приходи во периодот 2015-2019 година.

Во делот на Останати прашања истакнуваме одредени системски слабости на законската регулатива, кои влијаат на работењето на субјектот и тоа:

- потребно е да се преиспита член 83 став 2 од Изборниот законик во делот на финансирањето на изборната кампања со средства од редовната сметка на политичката партија;
- со измените и дополнувањата на Изборниот законик во 2018 година, изменет е член 71, со што додадена е можност на трансакциската сметка за изборна кампања да се депонираат средства од сметката на политичката партија за редовно работење и од посебните сметки за средствата обезбедени од кредит, поради што потребно да се дополни член 26 од Законот за финансирање на политичките партии со кој ќе се уреди преносот на средствата од сметката за редовно работење на партијата и од посебните сметки за средствата обезбедени преку кредит на трансакциска сметка отворена за изборен процес;
- во услови на дадена законска можност за финансирање на изборната сметка со донации на политичката партија потребно е допрецизирање на член 83 од Изборниот законик, во делот на финансирање на изборниот процес од донации од политичка партија, во однос на поединечните и вкупните лимити на средства;
- потребно е да преземат активности за изменување и дополнување на подзаконските акти со кои се уредува начинот на водење на сметководството на непрофитните организации, со кои ќе се обезбеди доследно почитување на сметководственото начело на „модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции”.
- да се донесат поконкретни насоки за регулирање на начинот на плаќање, уплата и евидентирање на членарината како извор на финансирање на политичките партии со цел еднообразност во начинот на нивното сметководствено евидентирање и потврдување на законски утврдениот лимит за секој член одделно, вклучувајќи го и финансирањето на изборната кампања за одреден процес и
- да се утврди пречистен текст на Законот за политичките партии и Законот за финансирање на политичките партии.

Надлежните органи потребно е да преземат активности за надминување на утврдените системски слабости.

Од страна на одговорните лица на субјектот, не се добиени забелешки на Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор.

1. Вовед

- 1.1. Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на страна 13 до 15 заедно со ревизија на усогласеност на Социјалдемократскиот сојуз на Македонија-СДСМ, која се состои од биланс на состојба на ден 31 декември, биланс на приходи и расходи за годината која завршува со тој датум и преглед на значајни сметководствени политики и објаснувачки белешки кон финансиските извештаи.
- 1.2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај е извршена согласно член 22 став 1 од Законот за државната ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 23 од Законот за државна ревизија.
- 1.3. Извршена е ревизија и издаден е извештај за финансиските извештаи и за усогласеност со закони и прописи на Социјалдемократскиот сојуз на Македонија за 2018 година и изразено е мислење со резерва за вистинитоста и објективноста на финансиските извештаи, како и за усогласеност на активностите, финансиските трансакции и информации со релевантната законска регулатива, упатствата и воспоставените политики.
- 1.4. Финансиските извештаи од точка 1.1. на овој извештај, се одговорност на раководството на партијата застапувано од:

- Зоран Заев, претседател на СДСМ од 02.06.2013 година.

Оваа одговорност вклучува дизајнирање, имплементација и одржување на интерна контрола која што е релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи коишто се ослободени од материјално погрешни прикажувања, без разлика дали се резултат на измами или грешки, избор и примена на соодветни сметководствени политики, како и правење на сметководствени проценки кои што се разумни во околностите.

Раководството на субјектот е исто така одговорно за осигурување дека активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

- 1.5. Одговорност на ревизорите е да изразат мислење за финансиските извештаи од точка 1.1. врз основа на извршената ревизија. Оваа одговорност вклучува и изразување мислење за тоа, дали активностите, финансиските трансакции и информации рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

Оваа одговорност вклучува извршување на постапки за добивање ревизорски докази за тоа дали приходите и трошоците се користени за планираните намени

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор

3

1. _____

2. _____

утврдени од страна на законодавецот. Таквите постапки вклучуваат и процена на ризикот од неусогласеност.

Ревизијата е извршена во согласност со Ревизорските стандарди на Врховните ревизорски институции (ISSAI). Овие стандарди налагаат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата со цел да добиеме разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи се ослободени од материјално погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува извршување на постапки за прибавување на достатни соодветни ревизорски докази како поткрепа на нашите заклучоци. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризикот од материјална неусогласеност, без разлика дали е резултат на измами или грешки.

При процена на ризикот, ревизорот ги разгледува внатрешните контроли релевантни за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи со цел да се дизајнираат ревизорски постапки кои се соодветни во околноста, но не за целите на изразување на мислење за ефективноста на внатрешните контроли на субјектот. Ревизијата исто така вклучува оценка на соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствени проценки направени од страна на раководството на субјектот, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи. Веруваме дека ревизорските докази коишто ги имаме прибавено се достатни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

2. Цели, заснованост и период на вршење на ревизијата

2.1. Цел на ревизијата на финансиските извештаи е да му овозможи на ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали финансиските извештаи земени како целина се ослободени од материјално погрешни прикажувања било поради измама или поради грешка, овозможувајќи му на ревизорот да изрази мислење за тоа дали финансиските извештаи се изготвени, во сите материјални аспекти, во согласност со применливата рамка за финансиско известување и да известува за финансиските извештаи и да комуницира, во согласност со ревизорските наоди.

Цел на ревизијата на усогласеност во врска со ревизијата на финансиските извештаи е ревизорот да добие разумно уверување за тоа дали активностите, финансиските трансакции и информациите рефлектирани во финансиските извештаи се, во сите материјални аспекти, во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики и да ја известува законодавната власт и други соодветни тела за наоди и расудувања.

2.2. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани врз завршната сметка составена според применливата рамка за финансиско известување во Република Северна Македонија.

2.3. Ревизијата од точка 1.1. погоре е планирана и извршена во периодот од 03.11.2020 до 01.12.2020 година со работа од далечина поради пандемијата од COVID - 19 од тим на Државниот завод за ревизија.

3. Осврт на ревизијата од претходната година – спроведување на препораките

Државниот завод за ревизија изврши ревизија на спроведување на дадените препораки содржани во Конечниот ревизорски извештај за извршена ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност, за 2018 година на Социјалдемократскиот сојуз на Македонија - СДСМ и известуваме дека двете дадени препораки не се спроведени.

4. Наоди и препораки

Прашањата кои ги покрива овој извештај беа дискутирани на завршниот состанок со одговорните лица на партијата, одржан на ден 13.01.2021 година.

Не се примени забелешки по Нацрт извештајот на овластениот државен ревизор број 10-364/1 од 17.02.2021 година

Констатирано се следните состојби:

4.1. Усогласеност со закони и прописи

4.1.1. Во конечните извештаи за извршена ревизија на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност на СДСМ за претходни години, Овластениот државен ревизор извести дека партијата располага и користи деловен простор во градежни објекти, кои ги наследила од правен субјект нејзин претходник¹. За овие објекти СДСМ нема обезбедено:

- документи за утврдување на сопственоста,
- нивно запишување во Агенцијата за катастар на недвижности и
- сметководствена евиденција во деловните книги на партијата.

За отпочнување на активности за уредување на сопственичкиот статус на објектите кои ги користи партијата донесена е Одлука за отпочнување на активности за утврдување на право на сопственост² со која се задолжува раководителот на службата за општи правни и кадровски работи да отпочне активности за утврдување на правото на сопственост на објектите со недефиниран сопственички статус, што СДСМ ги владее како правен наследник. Во 2019 година дадено е Овластување³ на Адвокатско друштво, да поведе постапка за утврдување на правото на сопственост пред надлежните институции и органи, за наследените деловни простории.

Од извршениот увид на приложената документација, утврдивме дека состојбата не е променета, односно не е обезбеден документ за сопственост поради што не

---

¹Објект во Тетово, Куманово, Кисела Вода, Центар, Винаца, Кочани, Делчево

²Архивирана под број 03-382 на 27.09.2018 година

³бр.0205-579 од 26.12.2019 година

е извршено нивно запишување во Агенцијата за катастар на недвижности и не е извршено евидентирање во деловните книги, согласно одредбите на Законот за сметководство на непрофитните организации и Законот за сопственост и други стварни права, што влијае на искажаната вредност на позицијата на постојаните средства во Билансот на состојба.

Препорака:

Одговорното лице на партијата да продолжи со отпочнатите активности за утврдување на сопственоста на објектите кои се користат, нивно запишување во Агенцијата за катастар на недвижности и во сметководствената евиденција на партијата.

4.1.2. Во членот 13 од Законот за финансирање на политичките партии, утврдени се приватните извори на финансирање на политичките партии. Членарината претставува редовен износ на средства, кој членот на политичката партија го плаќа годишно согласно со актите на партијата. Согласно член 14 од Законот за финансирање на политичките партии, износот на членарината за период од една година на секој член поединечно не смее да биде повисок од една просечна исплатена нето плата во Републиката во претходната година, што ја објавува Државниот завод за статистика.

Во Конечниот извештај за извршена ревизија во СДСМ за 2016 година, известивме за интерните акти со кои е уредена висината и начинот на плаќање на членарина и истите остануваат непроменети и во 2019 година. Имено, начинот и висината на плаќање на членарината се регулирани со интерни акти⁴ согласно кои претседателите на општинските организации на СДСМ имаат обврска да се грижат за уредно прибирање на членарината, висината на истата и задолжително да го известат одговорното лице за материјално финансиско работење на СДСМ доколку некој од членовите уплати износ повисок од законски предвидениот. Прибраните средства од членарини во вкупен износ се уплатуваат на трансакциската сметка на партијата од лица именувани од страна на одговорното лице за материјално финансиско работење на СДСМ. Од лицето одговорно за материјално финансиско работење на СДСМ, доставено е известување⁵ дека во текот на 2019 година, до него не се пристигнати известувања од претседателите на општинските организации на СДСМ, дека некој од членовите извршил уплата на членарина на износ повисок од една просечна плата исплатена во Републиката за 2018 година.

Ревизијата утврди дека во 2019 година, средствата за месечната членарина од секоја општинска организација, се уплатуваат директно на трансакциската сметка на партијата, во вкупен износ за сите поединечни уплати.

---

⁴Правилник за плаќање на членарина бр.0202-60/1 од 02.04.2012 година, Одлука за измени и дополнување на Правилник за плаќање на членарина бр.0202-175/1 од 04.03.2014 година;

⁵ бр.0202-119/2 од 05.03.2020 година

Воспоставениот начин на прибирање, уплата и известување за приходите по основ на членарина во СДСМ не обезбедува целосен увид и потврдување во поединечно уплатените средства, по наведениот основ.

Препорака:

Одговорното лице на партијата да преземе активности за донесување на акт за доуредување на начинот на прибирање, уплата и известување за поединечните износи на средства по основ од членарина, заради потврдување дека поединечните износи на членарина се во рамките на законски утврдениот лимит.

Основ за изразување на мислење

Вкупен ефект од изнесените наоди во точките 4.1.1. и 4.1.2. кои се однесуваат на нерешен сопственички статус на дел од градежните објекти наследени од правниот субјект претходник на партијата како и воспоставениот начин на уплата на членарината на трансакциската сметка, имаат влијание врз издаденото мислење од страна на ревизијата.

5. Ревизорско мислење

Мислење за финансиски извештаи

Според наше мислење, освен за можните ефекти на прашањата изнесени во точките 4.1.1 и 4.1.2, финансиските извештаи ги прикажуваат вистинито и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Социјалдемократскиот сојуз на Македонија на ден 31 декември 2019 година како и резултатите на финансиските активности за годината која завршува со тој датум, во согласност со применливата рамка за финансиско известување.

Мислење за усогласеност со закони и прописи

Според наше мислење, освен за можните ефекти на прашањата изнесени во точките 4.1.1 и 4.1.2, активностите, финансиските трансакции и информации, рефлектирани во финансиските извештаи на Социјалдемократскиот сојуз на Македонија, во сите материјални аспекти се во согласност со релевантната законска регулатива, упатства и воспоставени политики.

6. Нагласување на прашања за неизвесност и континуитет

6.1. Законот за финансирање на политичките партии⁶ ги уредува изворите на приходите и расходите на политичките партии, како и начинот на кој се врши надзорот и контролата на нивното финансирање. Средствата за редовно работење на политичките партии се остваруваат од јавни извори за финансирање, со средства од Буџетот на РСМ и од приватни извори на финансирање: членарина, кредит, донации, подароци, прилози, дотации, спонзорства, легати, продажба на промотивен и пропаганден материјал.

Со донесувањето на Законот за финансирање на политичките партии⁷ во 2004 година, вкупните средства за годишно финансирање на политичките партии беа утврдени во висина од 0,06% од вкупните изворни приходи на Буџетот на РСМ, додека со Законот за изменување и дополнување на Законот за финансирање на политичките партии⁸ од 2018 година истите се зголемени на 0,15% од изворните приходи на Буџетот на РСМ. Поради епидемијата со COVID 19, во јуни 2020 година со Уредбата со Законска сила за финансирање на политичките партии⁹ процентот од изворните приходи е намален на 0,04%, за да во декември 2020 со Законот за изменување на Законот за финансирање на политичките партии¹⁰ процентот за финансирање на политичките партии е утврден во висина од 0,105% од изворни приходи на Буџетот на РСМ за 2020 и 2021 година.

Со извршените ревизии за период 2016-2019 година, констатиравме дека ваквите законски измени значително влијаат врз структурата на приходите на политичката партија, прикажани одделно во следниот графикон:

---

⁶ „Службен весник на Република Македонија“ број 76/04, 86/08, 161/08, 96/09, 148/11, 142/12, 23/13, 140/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 294/20

⁷ „Службен весник на Република Македонија“ број 76/04

⁸ „Службен весник на Република Македонија“ број 140/18

⁹ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 166/20

¹⁰ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 294/20

000 денари

Со анализата на вкупните приходи по видови на извори на финансирање, констатиравме дека учеството на јавното финансирање од Буџетот на РСМ на редовното работење на СДСМ бележи тренд на зголемување и тоа од 37% во 2015 година до 82% во 2019 година, наспроти тренд на опаѓање на учеството на приватните извори на финансирање во вкупните приходи на партијата. Наведната состојба може да има влијание врз структурата на расходите на партијата во нареден период, имајќи ја предвид измената на член 83-а став 2 алинеја 1 од Изборниот законик, каде извор на финансирање на изборната кампања, меѓу другите извори се и средствата од редовната сметка на политичката партија.

7. Останати прашања

7.1. Согласно член 9 од Законот за финансирањето на политичките партии¹¹, политичките партии средствата за годишно финансирање од Буџетот на РСМ можат да ги користат исклучиво за остварување на своите цели утврдени со закон, статут и други акти на партијата.

Со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик во 2020 година¹² во член 83 став 2 алинеја 1 уредено е дека изборната кампања може да се финансира, меѓу другите извори и од средства од редовната сметка на политичката партија. Имајќи ја предвид оваа одредба, укажуваме дека дадена е законска можност, средствата добиени од Буџетот на РСМ за финансирање на редовното работење на политичките партии да се користат како финансиски средства со кои ќе се покриваат трошоци на учесниците во изборните кампањи.

¹¹ „Службен весник на Република Македонија,“ број 76/04, 86/08, 161/08, 96/09, 148/11, 142/12, 23/13 и 140/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 294/20

¹² „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 42/20

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор

9

1. _____

2. _____

Имајќи предвид дека со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Законот за финансирање на политичките партии¹³ од 2018 година јавните извори на финансирање се зголемени од 0,06% на 0,15% од изворните приходи на Буџетот на РСМ, учеството на јавното финансирање од Буџетот на РСМ во вкупните приходи на сметките за редовното работење на партиите се зголеми и се движи од 60 до 70%.

Ревизијата смета дека потребно е да се преиспита член 83 став 2 од Изборниот законик во делот на финансирањето на изборната кампања со средства од редовната сметка на политичката партија од причина што ваквата законска измена на Изборниот законик создава ризик средствата од Буџетот на РСМ за финансирање на редовното работење на партиите согласно Законот за финансирање на политичките партии да не се користат исклучиво за остварување на цели на партијата во редовното работење туку да се користат за финансирање на изборните кампањи.

7.2. Со Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик („Службен весник на РМ“ број 140/2018) извршени се измени во член 71, со што во став 7 додадена е можност на трансакциската сметка за изборна кампања да се депонираат средства од сметка на политичката партија за редовно работење и од посебните сметки за средствата обезбедени преку кредит, без да се прецизира рокот и начинот за враќање на истите, доколку трансферираните средства не се извор на финансирање на изборната кампања, согласно член 83 од Изборниот законик.

Со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Законот за финансирање на политичките партии во 2018 година¹⁴ во член 26 уредено е дека политичката партија може да врши пренос на средствата помеѓу своите сметки (сметка за редовно работење и сметка за кредити). Имајќи го предвид член 71 став 7 од Изборниот законик, ревизијата укажува дека потребно да се дополни член 26 од Законот за финансирање на политичките партии со кој ќе се уреди преносот на средствата од сметката за редовно работење на партијата и од посебните сметки за средствата обезбедени преку кредит на трансакциска сметка отворена за изборен процес.

7.3. Согласно член 13 од Законот за финансирање на политичките партии, донациите претставуваат приватни извори на финансирање на политичките партии, додека во член 16 од наведениот закон е уреден износот на поединечната донација и тоа:

- физички лица до висина од 30 просечни нето плати во Републиката и
  - правни лица во висина од 60 просечни плати во Републиката,
- исплатени во претходниот месец и објавени од Државниот завод за статистика, кој износ не смее да биде кумулиран повеќе од еднаш годишно.

---

¹³ „Службен весник на Република Македонија“ број 140/18

¹⁴ „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 140/18

Со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик од 16.02.2020 година, во член 83 уредено е дека изборната кампања може да се финансира и од:

- донации на политичка партија,
- физички лица во висина од 3.000 евра во денарска противвредност и
- правни лица во висина од 30.000 евра во денарска противвредност.

Ревизијата укажува дека во услови на дадена законска можност за финансирање на изборната сметка со донации на политичката партија потребно е допрецизирање на член 83 од Изборниот законик, во делот на финансирање на изборниот процес од донации од политичка партија, во однос на поединечните и вкупните лимити на средства.

7.4. Во Конечните извештаи за извршените ревизии на финансиските извештаи заедно со ревизија на усогласеност на политичките партии во минати години, овластениот државен ревизор извести дека водењето на сметководството, деловните книги, сметководствените документи и обработката на податоците, признавањето на приходите и расходите, проценувањето на билансните позиции, ревалоризацијата, финансиските извештаи и доставувањето на финансиските извештаи на политичките партии се уредени со Законот за сметководството за непрофитните организации¹⁵, за кој е потребно надлежните институции да преземат активности за изменување и дополнување, и тоа:

- согласно член 13 од наведениот закон признавањето на приходите и расходите на непрофитните организации се спроведува според сметководствено начело на модифицирано настанување на деловните промени односно трансакции, што значи дека приходите се признаваат во пресметковниот период во којшто настанале според критериумот на мерливост и расположливост. Имено, приходите се мерливи кога можат да се искажат вредносно и постапувањето при евидентирањето на истите кај политичките партии е еднообразно, додека под критериумот расположливост на приходите/расходите во пресметковниот период се подразбира дека истите се расположливи кога се остварени во пресметковниот период или во рок од 30 дена по истекот на пресметковниот период, под услов приходите да се однесуваат на пресметковниот период и да служат за покривање на обврските од тој пресметковен период.
- Поради наведените алтернативни критериуми за расположливоста на приходите (сврзникот „или,“) ревизијата смета дека надлежните органи потребно е да донесат поконкретни насоки во однос на рокот на нивната расположливост и евидентирање и подзаконски акти за воспоставување на сметководствената евиденција кај непрофитните организации и обрасците за подготвување на финансиските извештаи донесени се подзаконски акти и тоа:

---

¹⁵ „Службен весник на Република Македонија” број 24/03, 17/11 и 154/15

- ✓ Правилник за содржината на одделни сметки во сметковниот план на непрофитните организации¹⁶ и
- ✓ Правилник за сметковниот план и билансите на непрофитните организации¹⁷.

Во наведените правилници, пропишани се сметки и позиции кои не бараат одлив на парични средства односно истите претставуваат пресметковни позиции и нивното признавање се темели на сметководственото начело на „пресметковна основа“.

Надлежното министерство потребно е да преземе активности за изменување и дополнување на наведените подзаконски акти, со кои ќе се обезбеди доследно почитување на сметководственото начело на „модифицирано настанување на деловните промени, односно трансакции“.

7.5. Согласно членот 13 од Законот за финансирање на политичките партии, членарината е предвидена како дел од приватни извори на финансирање на политичките партии. Членарината претставува редовен износ на средства кој членот на партијата го плаќа годишно согласно со актите на партијата. Овој износ поединечно по член, согласно член 14 од истиот закон, за период од една година „не смее да биде повисок од една просечна исплатена нето плата во Републиката во претходната година, што ја објавува Државниот завод за статистика“. Приходите од членарина кај дел од партиите, се регулирани со интерни акти каде се пропишани висината на членарината, начинот на плаќање и уплата, како и начинот на нивното евидентирање во деловните книги.

Имајќи ги во предвид одредбите на член 33 став 2 алинеја 2 од Законот за изменување и дополнување на Изборниот законик („Службен весник на Република Северна Македонија“ број 42/2020) со кој како извор на финансирање на изборната кампања е утврдена и „членарина на политичка партија“, од една страна и не секогаш воспоставена целосна и соодветна евиденција во деловните книги за висината на членарината по член на партијата за соодветен известувачки период, вкупните приходи на име членарина за соодветен известувачки период и висината на пренесените средства од редовната сметка на сметката за изборна кампања за одреден изборен процес од друга страна упатува на потребата од доуредување на наведената состојба.

Заради воедначено постапување кај сите политички субјекти, ревизијата смета дека е потребно надлежните органи да донесат поконкретни насоки за регулирање на начинот на плаќање, уплата, евидентирање на членарината, со цел еднообразност во начинот на нивното сметководствено евидентирање и потврдување на законски утврдениот лимит за секој член одделно, вклучувајќи го и финансирањето на изборната кампања за одреден процес.

---

¹⁶ „Службен весник на Република Македонија“ број 117/05

¹⁷ „Службен весник на Република Македонија“ број 117/05, 11/06

7.6. Правната рамка со која се уредува начинот, условите и постапката за основање, регистрирање и престанок на политичките партии и начинот и постапката на обезбедување на финансиските средства, располагањето со средствата за тековната работа и дејствувањето на политичката партија, како и начинот на контрола на финансирањето и финансиско-материјалното работење на политичките партии се темели на два закони и тоа Закон за политичките партии¹⁸ и Закон за финансирање на политичките партии.

Со извршениот увид во наведените законски акти ревизијата констатира дека до периодот на известување од извршената ревизија истите се повеќе пати менувани и дополнувани и не постојат пречистени текстови.

Ревизијата смета дека е потребно Собранието на Република Северна Македонија да ја задолжи Законодавно - правната комисија на Собранието на РСМ да утврди пречистен текст на горенаведените законски акти и истите термилошки да ги усогласи со уставот и со правниот систем.

---

¹⁸„Службен весник на Република Македонија“ број 76/04, 5/07, 8/07, 5/08 и 23/13

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИ СОЈУЗ НА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИ СОЈУЗ НА МАКЕДОНИЈА				
БИЛАНС НА ПРИХОДИ И РАСХОДИ ЗА 2019 ГОДИНА				
				во 000 ден
Опис на позицијата	Образложение	2019	2018	
Приходи				
Приходи од членарини, подароци, донации и приходи од други извори	3.1.1.	115.484	116.877	
Приходи од кирии и закупнини		0	40	
Други приходи	3.1.2.	255	635	
Пренесен дел од вишок на приходи од претходна година	3.1.3.	20.463	5.350	
Вонредни приходи		0	29	
Вкупно приходи		136.202	122.931	
Расходи				
Расходи, материјални расходи, услуги и амортизација	3.2.1.	45.002	35.323	
Други расходи	3.2.2.	23.314	54.194	
Пренесени средства	3.2.3.	20.954	1.738	
Капитални и други средства	3.2.4.	7.276	2.814	
Плати и надомест на плати	3.2.5.	12.476	8.166	
Даноци и придонеси кои не зависат од резултатот	3.2.6.	467	233	
Вкупно расходи		109.489	102.468	
Суфицит (вишок) на приходи		26.713	20.463	

Ревизорски тим:

1. _____
 2. _____

Овластен државен ревизор

14

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИ СОЈУЗ НА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИ СОЈУЗ НА МАКЕДОНИЈА				
БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА 31.12.2019 ГОДИНА				
				во 000 ден.
Опис на позицијата	Образложение	2019	2018	
Актива				
Тековни средства				
Парични средства	4.1.1.	26.930	20.771	
Побарувања	4.1.2.	401	401	
Активни временски разграничувања	4.1.3.	25.190	17.917	
Вкупно тековни средства		52.521	39.089	
Капитални средства и долгорочни пласмани				
Капитални (материјални) средства	4.2.1.	127.099	121.858	
Вкупно капитални средства		127.099	121.858	
Вкупна актива		179.620	160.947	
Пасива				
Тековни обврски				
Краткорочни обврски спрема добавувачи	4.3.1.	25.190	17.917	
Обврски по краткорочни кредити и заеми	4.3.2.	218	308	
Пасивни временски разграничувања	4.3.3.	27.113	20.864	
Вкупно краткорочни обврски		52.521	39.089	
Извори на капитални средства				
Извори на капитални средства	4.4.1.	127.099	121.858	
Вкупно извори на капитални средства		127.099	121.858	
Вкупна пасива		179.620	160.947	

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор

15

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИ СОЈУЗ НА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОБЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИ СОЈУЗ НА МАКЕДОНИЈА			
ПРЕГЛЕД			
НА ПРОМЕНИ НА ИЗВОРИТЕ НА КАПИТАЛНИ СРЕДСТВА ЗА 2019 ГОДИНА			
			во 000 ден.
О П И С	Деловен фонд	Останат капитал (залихите на материјалите, резервните делови и ситниот инвентар и хартии од вредност)	Вкупно
Состојба 01.01.2019 година	121.858	-	121.858
Зголемување по основ на:	9.494	280	9.774
Набавки	7.676	280	7.956
Инвестиции во тек-градежни објекти	-		-
Ревалоризација на капитални средства	1.818		1.818
Намалување по основ на:	4.253	280	4.533
Отпис на капитални средства	729	-	729
Ревалоризација на отпишани капитални средства	513		513
Амортизација	3.011	280	3.291
Состојба 31.12.2019 година	127.099	-	127.099

Ревизорски тим:

1. _____
 2. _____

Овластен државен ревизор

16